vieta (2 pav.). Vidiniame mūro perimetre atidengtos buvusios patalpos, užpiltos griuvenomis XX a. Jose pasiekus nesuardytą archeologinį sluoksnį, suformuoti plotai – detaliųjų tyrimų perkasos. Aptikta XVIII–XIX a. radinių, siejamų su smuklės gyvavimo laikotarpiu – švininis svarelis su įspaudu viršuje „Ф7 1859“, Aleksandro II ir Nikolajaus I kapeikos, švininės plombos ir pan. Mechaniškai šalinant archeologinės vertės neturinčius griuvenų sluoksnius, patalpose vietomis įsigilinta iki 1,5–2 m. Užstatymo PR dalyje, 2 m gylyje atidengtas tamsus durpingas gruntas, kuriame rasta pavienių XVII–XVIII a. buitinės keramikos radinių. Įžemis, melsvas šlynas, vietomis žvyringas gruntas pasiektas 2,5–3 m gylyje. Detalieji archeologiniai tyrimai vykdyti ir už atidengto mūro ribų. Čia nuo 1,5–2 m gylio atidengtas durpingas juodas horizontas, kuriame aptikta XVII–XVIII a. buitinės keramikos radinių. Centrinėje Paupio g. 50 sklypo dalyje fiksuoti tik XIX–XX a. datuojami kultūriniai sluoksniai, juose rasta šiems laikotarpiams būdingų radinių, kaulinių dirbinių (3 pav.), sagų ir sagtelių, muškietos kulkų. Nuo 2–2,5 m gylio atidengtos medinės konstrukcijos: mediniai stulpai, iš medinių lentų suformuota drenažo sistema, medinio rezervuaro fragmentas bei 23 vienetai medinių kubilų fragmentų su metaliniais žiedais (4 pav.). Medinės konstrukcijos datuojamos XX a. I puse.

The Investigations at Aukštaičių St. 2 and Paupio St. 50

In 2018–2019, the investigation continued in the quarter formed by Aukštaičių – Paupio Streets. A monitoring brief was conducted in a service trench (a total of 200 m^2) in the vicinity of Aukštaičių St. 2 and a fragmentally surviving, 20 cm thick, possibly 18th-century cultural layer was recorded. Sterile soil was reached at a depth of 3 m. A 1500 m^2 area was excavated on the plot at Paupio St. 50 and an 18th-century layer, up to 50 cm thick, was discovered in the S part of the plot. The foundation of a late 18th-century tavern (Fig. 1) was unearthed (Figs. 2, 4) and beside it, 19th–20th-century structures, erected in expanding the industrial quarter, and, from a depth of 2–2.5 m, wooden structures with a drainage system and reservoirs. A former canal channel containing a 20th-century fill with contemporaneous artefacts, was identified (Fig. 3). Sterile soil was reached at a depth of 2.5–3 m.

Stanislav Rutkovski,
Tadas Šimanauskas

Šv. Stepono gatvė 25

2018 m. KVP Vilniaus senamiesčio (UK 16073) teritorijoje, Šv. Stepono g. sklype 25 ir jo aplinkoje atliko detaliuosius tyrimus. 2017 m. žvalgomuosius tyrimus ir žvalgymus Mindaugo g. 42 sandėlio aplinkoje atliko Atas Žviblys. Jų metu ištirti keturi 2x1 m ir vienas 2x1,5 m dydžio šurfas. Bendras ištirtas plotas – 11 m^2. Baigus tyrimus, apie 59,4 m^2 plote vykdyti žvalgymai, kurių metu fiksuoti XIX–XXI a. pradžios sluoksniai ir struktūros. Atlikti tyrimai parodė, kad ankstyviausias (XV–XVII a.) kultūrinis sluoksnis išlikęs tik tirto šurfo 5 aplinkoje, arčiau Šv. Stepono gatvės. Šurfai 2–4 tirti toliau į ŠV – kalvoje, kuri iki XIX a. buvo menkai įsisavinta. Tiriant šurfus 2–4 užfiksuoti ne ankstyvesni kaip XIX a. II pusės sluoksniai (*ATL 2017 metais*, 2018, p. 509–511).

2015 m. žvalgymus Šv. Stepono g. sklype 25 atliko Ignas Sadauskas. Žvalgytas 6,3 m^2 plotas, iki 0,8–1 m gylio užfiksuotas XX a. datuojamas sluoksnis, įžemis nepasiektas (*LIIR*, f. 1, b. 7456). Numatomų inžinerinių tinklų vietoje atlikti detalieji tyrimai – sklype ir jo

1 pav. Perkasos 2 Š sienelės stratigrafija. P. Vutkino nuotr.

Fig. 1. Stratigraphy of the N wall of Trench 2.

2 pav. Perkasos 3 Š sienelės stratigrafija. A. Šležo nuotr.

Fig. 2. Stratigraphy of the N wall of Trench 3.

aplinkoje ištirtos trys perkasos (iš viso 31,45 m^2).

Perkasa 1 tirta vidiniame Šv. Stepono g. 25 kieme, centrinėje jo dalyje. Visų pirma tyrimų vietoje pašalintas 10–20 cm storio asfalto ir skaldos sluoksnis. Tada mechanizuotai šalinti piltiniai XX a. II pusės sluoksniai su pavienėmis griuvenomis ir šiukšlėmis. Nustatyta, jog šie sluoksniai slūgso iki projektinio 1,6–1,8 m gylio. P pjūvyje ir ploto PV kampe nuo 0,9–1,5 m gylio fiksuotas geltonos spalvos smulkiagrūdžio smėlio sluoksnis – įžemis. Archeologinę vertę turinčių radinių ar struktūrų perkasoje neaptikta. Nustatyta, jog šioje vietoje archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis nesusiformavęs arba neišlikęs.

Perkasa 2 tirta važiuojamoje Šv. Stepono gatvės dalyje, į R nuo Šv. Stepono g. pastato 25. Po vietos paviršių sudariusiu asfalto sluoksniu glūdėjo akmenų grindinys, datuojamas XX a. Giliau fiksuotas pilkos spalvos piltinės kilmės grunto horizontas, suformuotas XX a. tiesiant komunikacijų tinklus. Perkasos PV dalyje šis sluoksnis tęsėsi iki projektinio 2,5 m gylio, likusioje perkasos dalyje jis buvo 1,1–1,2 m storio. Giliau, 1,3–1,4 m gylyje atidengtas 40–45 cm storio geltonos spalvos smėlis be radinių. Po juo fiksuotas 15 cm storio juodos spalvos grunto sluoksnis, datuojamas XVI–XVII a., su tam laikotarpiui būdingomis buitinės bei statybinės keramikos šukėmis. Žemiau perkasos PR dalyje atidengtas pilkas grunto horizontas, nusitęsęs iki perkasos dugno (1 pav.). Jis datuojamas XVI–XVII a. Likusioje perkasos dalyje 1,9–2 m gylyje atidengtas geltonos spalvos smėlis – įžemis. Perkasos R dalyje atidengtas kolektorius sudarytas iš raudonos spalvos plytų ir datuojamas XX a.

Perkasa 3 tirta vidiniame Šv. Stepono g. sklypo 25 kieme, jo R dalyje. Perkasos vietoje po asfaltu ir skaldos paklotu perkasos R dalyje fiksuotas pilkos spalvos piltinės kilmės grunto horizontas, nusitęsęs iki perkasos dugno. Šis sluoksnis suformuotas XX a. tiesiant komunikacijų tinklus. Perkasos V dalyje po asfaltu ir skalda glūdėjo 6–7 cm storio balkšvos spalvos smėlio sluoksnis. Giliau buvo 7–10 cm storio rudos spalvos gruntas su juodžemio intarpais, po kuriuo fiksuotas 20 cm storio balkšvos spal-

vos smėlis. Žemiau, maždaug 80 cm gylyje glūdėjo 10 cm storio rudos spalvos gruntas su juodos spalvos grunto intarpais. Po juo buvo 25–30 cm storio balkšvos spalvos smėlio horizontas. Giliau glūdėjo 10–15 cm storio pilkos spalvos gruntas, po kuriuo fiksuotas 10–20 cm storio rudos spalvos grunto sluoksnis. Žemiau slūgsojo 8–10 cm storio baltos spalvos smėlis. Po juo – 13–15 cm storio juodos spalvos grunto horizontas. Šie sluoksniai preliminariai datuojami XVI–XVIII a. Juose rasta XVI–XVIII a. datuojamų radinių, tokių kaip buitinės bei statybinės keramikos šukės. Giliau, 2 m gylyje pasiektas geltonas smėlis – įžemis (2 pav.).

Tyrimų metu aptikta 17 buitinės bei statybinės keramikos fragmentų, datuojamų XVI–XVIII a.

Šv. Stepono St. 25

In 2018, KVP conducted an excavation (three trenches totalling 31.45 m^2) on the plot at Šv. Stepono St. 25. Only second half of the 20th-century layers without any archaeological value were recorded in Trench 1. 16th–18th-century cultural layer horizons (Figs. 1, 2) with fragments of structural ceramics and household pottery characteristic of that time were recorded in Trenches 2 and 3.

Jurgis Sadauskas, Pavel Vutkin

Bokšto gatvė 6

2018 m. gruodį – 2019 m. sausį vyko tyrimai Vilniuje, sklypo Bokšto g. 6 R dalyje prie Maironio gatvės. Šio sklypo V – centrinėje dalyse daugelį metų vyksta archeologiniai tyrinėjimai, kurių metu tirtas XIII a. II pusės – XV a. pradžios senkapis (*ATL 2008 metais*, 2009, p. 149–157; *ATL 2009 metais*, 2010, p. 137–140; *ATL 2010 metais*, 2011, p. 129–134; *ATL 2011 metais*, 2012, p. 154–160; *ATL 2012 metais*, 2013, p. 199–204; *ATL 2014 metais*, 2015, p. 175–180). Apibendrinant rezultatus, galima pažymėti, kad aptikta daugiau nei 400 kapų, surinkta gausi įkapių kolekcija (saugoma LNM), fiksuoti įvairių laikotarpių grindiniai ir architektūrinės struktūros. Daug tyrimų sezonų tirti įvairūs kiemo ar pastato korpusai, o paskutinieji tyrimai inicijuoti siekiant baigti statybos darbus – prijungti pagrindinius inžinerinius tinklus į R nuo sklypo Maironio gatvėje esančias magistrales. Dėl šios priežasties tyrimų rezultatai yra menkai susiję su ankstesnių tyrimų duomenimis, dominuoja kur kas vėlyvesnės struktūros.

Tyrimai atlikti lietaus nuotekų trasos vietoje – 253,5 m^2 dydžio plote, ir vandentiekio prijungimo vietoje, 30 m^2 dydžio plote. Vos pradėjus tyrimus lietaus nuotekų tinklų vietose, perkasos V ir centrinėje dalyse 20–70 cm gylyje aptiktos XIX a. II pusės – XX a. I pusės pastato pamatų liekanos. Atidengti vidinių ir išorinių sienų likučiai, taip pat plytų grindų fragmentai. Nustatyta, kad pastato sienos bei grindys mūrytos iš gelsvos ir rausvos molio spalvos 24x12x 6 cm dydžio plytų jas rišant pilkšvos spalvos kalkių skiediniu. Pamatinės sienų dalys mūrytos iš įvairaus dydžio netašytų akmenų bei plytgalių, juos taip pat rišant kalkių skiediniu. Aptiktojo statinio liekanos trukdė lietaus nuotekų klojimo darbams, todėl atlikus architektūrinius tyrimus ir gavus reikiamus leidimus, dalis jų demontuota.

Perkasos V dalyje pašalinus minėto pastato grindų liekanas nustatyta, jog po jomis susiformavęs apie 10–20 cm storio XIX a. horizontas. Kai kurios statinio sienos pastatytos ant šio sluoksnio. Žemiau jo atkastas XVIII a. grindinio fragmentas iš smulkių (11x9x9; 10x8x7; 12x8x6 cm ir pan.) netašytų akmenų, o po juo tirtas 10–20 cm storio tamsiai pilkas gruntas su XVI a. II pusės – XVII a. vidurio radiniais.